

GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACTIUNEA ȘI ADMINISTRAȚIUNEA:
BRAȘOVU, piața mare Nr. 22.

„GAZETA” IEȘE ÎN FIECARE ZI.

Pe un an 12 flor., pe șase luni 6 flor., pe trei luni 3 flor.

România și străinătate:

Pe un an 40 fr., pe șase luni 20 fr., pe trei luni 10 franci.

ANULU L.

SĂ PRENUMERĂ:

la poște, la librării și pe la dd. corespondenți.

ANUNȚIURILE:

O serie garmondă 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Scrisorile nefrancoate nu se primesc. — Manuscrisurile nu se retrămit.

Nr. 143.

Joi, 2 (14) Iulie.

1887.

NOU ABONAMENTU

la

„GAZETA TRANSILVANIEI.”

Cu 1 Iulie 1887 st. v., se începe un nou abonament pe trimesiul Iulie, August și Septembrie la care invităm pe toți onorații amici și sprijinitori ai foiei noastre.

Prețulu abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria:

pe trei luni 3 fl.

„șese „ 6 „

„un an 12 „

Pentru România și străinătate:

pe trei luni 10 franci

„șese „ 20 „

„un an 40 „

Abonarea se poate face mai ușor și mai repede prin mandate postale.

Abonaților de pân'acum li-se recomandă a însemna pe cuponul numărul fâșiei sub care au primit și diarul.

Domnii cari se vor abona din nou să binevoiescă a scrie adresa lămurită și a arăta și posta ultimă.

Brașov, 1 Iulie 1887.

Erî amî înregistratî în colonele foiei noastre strigătul de durere alî unui nobilî fiu alî Sălăgiului. Adîncî măhnitî de cele ce le-a văditî petrecîndu-se cu ocaziunea alegerilor dietale în cerculî Zelehanî, acestî bravî Românî esclamă: „Ți se sfîșîia inima de atîta poltronagi, ce au arătatî conducătorii turmei!”

Pöte cî unulî sîu altulî va fi de părere, cî autorulî corespondinței din vorbî a datî o expresiune prä drasticî justei sale indignări asupra pîcătoșilorî comise. Celî ce ar crede așă ceva este înșî în mare rîtăcire.

Alta ar fi fostî decî ar fi vorbitî numai de poporulî fără carte, care este așă de multî espusî liberului arbitriu solgăbirăescî, dîr a vorbitî de conducătorî, de cei ce suntî chiamați a pîzi turma cuvîntătoare și ar fi pîcătuitî, decî pe aceștia nu i-arî fi judecatî cîtu se pöte de severî.

Ceea ce s'a petrecutî în decursulî alegerilorî în sînulî poporului românî Sălăgianî, nu este numai o aparițiune trecătoare, ci este prevestirea unui mare pericolî ce amenință desvoltarea națională a poporului nostru în acele părți.

Ca sî fimî înțelesî mai bine vomî fi förte scurți la vorbă.

Cei cari pentru cîte unî osciorî de roșî iau în deșertî ađî solidaritatea națională, vorî fi în stare mîne a servi pe dușmanii nîmului nostru și în stăruințele lorî îndreptate contra culturai nöstre naționale. Ađî corteușî nerușinatî cu pîna roșîa în pälăria, mîne slugă netrebnică a tendințelorî kulturegyletiste.

Unî casî mai nou, ce ni se comunică totî din părțile Rezului, de sub Meseșî, ne arată în modî bătătorî la ochi nexulî ce esistă între corteușî și slugă kulturegyletistă.

În aceste părți esamenele de vîră ale scölorî poporale s'au ținutî în a doua jumătate a lunii lui Maiu. În unele comune s'a prezentatî și inspectorulî de scöle ungurescî însoțitî de solgăbirulî. Sub era fericită Trefortiană solgăbirulî au devenitî „patronii” culturai poporului, și decî le-ar fi iertatî se pörte reverendă, arî fi fostî numiți pîna acum negreșitî directorî peste scölele poporale confesionale.

Așă în comuna Peceiu s'a prezentatî ca esaminatorî la scöla română și solgăbirulî acelei cercî, c'unî mare ciubucî în mîna.

Învîțarorulî isbitî de atîta onöre, esamină în grabă pe elevi din religiă în limba română și apoi spre a face și „măriei sale” solgăbirulî o bucuriă, esamină din töte celelalte obiecte totî în limba unguresă. Elevii răspundeau cum puteau, declamau, cântau, analisau töte pe unguresce. Într'aceea solgăbirulî, ca semnî cî este förte satisfăcutî, scotea din ciubuculî sîu nori

groși de fumî, încätî nu se mai vedeau unii pe alții și băieții tușeau de se prăpădeau.

Dîr solgăbirulî i-a recompensatî împărțindu-le elevilorî premii de cîte 1 fl. și 50 cr.; învîțarorului i-a ținutî o predică, totî cu ciubuculî aprinsî în mîna, și l'a tractatî c'unî sacî de laude, declarîndu-lî totodatî de „bunî patriotî.”

Ei bine, acestî învîțarö „patrioticî”, care se împărtașese cu atîta laudă de cultura unguresă a ciubucgiului solgăbiru, a fostî câteva zile după acêsta alesî ca corteușî, de candidatulî guvernamentalî, și ni se asigură cî i s'au datî bani ca sî mîrgă din satî în satî sî cîștîge voturi pentru omulî guvernului.

În ajunulî alegerii același învîțarö-patriotî — ni se spune — își luă voia dela inspectorulî de scöle ungurescî din Zelău sî nu mîrgă la votare, ca sî nu se strice cu „popii” și a și fostî liberatî de „măria sa” dela Zelău cu condițiunea ca sî mîne la alegere pe toți alegătorii din Peceiu.

Solgăbirulî face pe inspectorulî scolarî, inspectorulî reg. de statî pe directorulî scölei confesionale, ér învîțarö confesionalî face pe corteușulî și ia porunci dela „măriile lorî.”

Tablou!

Mai este öre lipsă de comentari? N'are dreptate Sălăgianulî nostru cînd vorbește de poltronagiulî conducătorilorî? Nu facî bine cei ce combatî fără cruțare acum pîna cînd mai e timpî acestî poltronagi?

Judece fiăcine și răspnsulî i se va da de sine.

Printulî de corönă Rudolf în Bucovina.

După cum se raporteză din Cernăuți, printulî de corönă Rudolf a fostî förte cordialî primitî. Cernăuțenii au fostî scutiți de măhnirea de a se vedea dați înapoi de „elementulî nobilî”, de gentry și magnați, cum a pătîtî o poporulî din Lemberg, Cracovia, Tarnopol și Sniatyn. În comitetulî festivî alî țerii e unî mare numărî de Români.

Parada cu revista trupelorî a duratî o jumătate de oră. Printulî de corönă a laudatî trupele pentru escelenta lorî instrucțiune. A vizitatî apoi biserica catolică și reședința metropolitană greco-orientală. Metropolitanulî Moraru-Andrievicî a fostî singura persönă care, afară de nemțese, a vorbitî și romănesc și rutenesc printului de corönă. Între altele dișe:

„Binecuvîntatî fiă diua, în care salutî cordialî pe Alteța Vöstră imperială, binecuvîntatî fiă pentru tödeuna ora în care A. V. imp. v'ați înduratî a visita aceste opere monumentale ale părintescei îngrijiri a M. Sale, patronulî și scutulî fondului religionarî gr. or. și alî bisericei ortodoxe orientale. D-șeu binecuvinte și sî țină pe Alteța Vöstră imperială.”

Printulî de corönă asigură pe metropolitanulî de bunăvoința sa pentru biserica gr. or. După o rugăciune în capela metropolitană, printulî de corönă vizită salele ședințelorî consistoriale și sinodale, sala reprezentățiunei, biblioteca arhiepiscopală și seminarulî. Vizită apoi biserica evangelică, universitatea. Aci printulî de corönă întrebă, decî la universitate suntî reprezentate și alte naționalități, afară de cea germană. I s'a răspunsî cî universitatea o cercetěză și studenți români, ruteni și poloni. Mai întrebă printulî de corönă decî se instrueză rutenesc. În biserica rutenă dișe cî are cele mai călduröse simpatii pentru națiunea și biserica rutenă. În templulî israelitî își esprimă printulî de corönă recunoștința sa pentru deosebita frumșete a templului. În fine vizită mai multe institute de învățămîntî și expozițiunea de industriă casnică în scöla de industriă.

Diarele ruse și printulî de Coburg.

O telegramă din Petersburgî aduce scirea cî diarele rusesce suntî unanime a se pronunța contra alegerii printului Coburg. Ele declară

că acêsta alegere este o intrigă austro-germană cugetulî mai cu sîmă de a se proclama neatîr narea Bulgariei este de natură a face lumină a supra intențiunei Porței și a puterilor.

„Nowoje Vremja” dișe: „Pörta ar trebui acum sî interviă; Europa ar trebui sî recheme pe reprezentanții ei din Sofia; în ori-ce casî, Rusia nu va permite prințului de Coburg sî vie la Sofia, ér decî va veni cu o escortă austriacă, Rusia va dișe: Josî mînil!”

Starea armatei ruse.

„Moskovskija Vjedomosti,” ocupîndu-se de raportulî oficialî asupra stării armatei rusesce scrie:

Strategii germani vorbescî despre aceea, cî armata rusă a fostî întărită în anii din urmă prin aceea, cî organizațiunea ei a fostî întocmită după modelulî armatei germane. Ce ar dișe înșî strategii germani, decî în adevărî Rusia, urmîndî esemplulî Germaniei, ar fi introdusî servițiulî de trei ani și sistemulî celî strictî de asentare germană, care nu cunöscî nici unî privilegiu? Pe cînd Germania cu mare ostentă și astringînduși töte puterile își pöte întări contingentulî sîu anualî numai cu 15,000 pîna la 20,000 șoldatî, Rusia și-ar putî îndoi atuncî contingentulî sîu. Asta e pentru politici unî faptî atătî de interesantî ca acela, cî Rusia afară de armata sa regulată pöte pune în piciorö o armată de Casaci, care constă din cavaleriă, infanteriă și artileriă. și care numai din eröre nu se numără la armata regulată, pe cînd aceste trupe în realitate nu suntî mai rîu înarmate și instruite decătî cele din urmă. Casacii noștri îndeplinescî chiar în timpî de pace aceleași serviții, ca și armata regulată. În faptî Rusia nici nu are trupe neregulate. Avemî unî esceleutî materialî care, indată ce arî cere împrejurările, se pöte organiza de minune.

Libertatea individuală în Anglia.

În Anglia s'a petrecutî unî casî, care a provocatî o discuțiă agitată în parlamentî și care preocupă pentru momentî opiniä publică englesă mai multî decătî orice cestiune politică. Eta casulî despre care ni se telegrafiascî förte necompletî!

La 16 Iunie sîra unî sergentî de polițiă a arestatî în Regent-Street (Londra) o fată, de profesiune modistă, cu numele Miss Cass, sub învinuirea de a fi supăratî pe trecătorî cu intențiuni obscene. Fata protestă, sp se cî e nevinovată și cî polițaiulî trebuie sî fiă victima unei mistificații. Cu töte acestea fî dusă la închisöre. Dimineta, transportată înaintea judecatorului corecționalî, își repetă protestările de nevinovățiă, confirmate și de femeiașla care lucra; sergentulî de polițiă susținî din parte-i încriminarea și judecatorulî dîndî creșimîntî vorbelorî lui ținî o aspră reprimandă d-rei Cass, amenințînd-o cu închisöre pentru casulî cînd ar comite din nou delictulî.

Atătî fata cîtu și madama la care lucra protestară în contra acestei înfierări morale și își duseră plîngerea pîna la parlamentî. O interpelațiă se făcî ministrului de interne asupra celorî întemplate. La începutî elî refuză sî ordöne o anchetă și numai după ce luă cuvîntulî și Chamberlain facî o declarațiä prin care avea aerulî de a promite ancheta cerută. A doua di înșî reveni și căută prin felî de felî de pretexte sî-și retragă făgăduiala.

Atuncî se născî o discuțiă furtunosă la care luară parte ömeni mai însemnați din töte partidele. Cu toții înfierară purtarea poliției, a judecatorului corecționalî și a ministrului de interne. Acesta căută sî se desvînovățescă, dîr nu isbitî și Camera dadî unî votî, la care participară chiar mulți conservatori, prin care fî găsea culpabilî și li impunea facerea anchetei în timpulî celî mai scurtî posibilî.

Töte diarele din țără suntî de acordî în a comanda atitudinea poliției, judecatorului și a ministrului, care a căutatî sî impedece instrucțiunea. Casulî e förte caracteristicî. Töte deosebirile de partidă încetěză în

Anglia îndată ce libertatea individuală chiar a celui mai neînsemnat om e periclitată prin încălcările poliției și decât aceste încălcări nu sunt imediat și riguros pedepsite de justiție și de guvern.

„Times“ rezumă astfel opinia țerei în această materie: „Niciodată poporul englez nu va considera ca lege, ca cuvântul unui polițaiu să aibă mai multă valoare decât cuvântul oricărui alt om.“

Dér în Ungaria? Vorba unui slujbaș unguresc e lege, ér legea înaintea vorbeii lui e moft. De altminterea așa e dela ministru, fișpan, solgăbiru și până la ușierul celui din urmă oficiu unguresc.

SCRILE DILEI.

Ministrul unguresc de interne a publicat un regulament pentru organizarea serviciului de vaccinare (posăire a copiilor). Fiecare municipiu are să se împartă într'un număr corăspunător de cercuri de vaccinare, având fiecare medicul său vaccinator. Vaccinarea e impusă tuturor și se eseuță în public înaintea unei comisii, dér e permisă a se face și de către un medic privat. Municipiile au să dispună imediat a se vaccina persoanele aflătoare în instituturile de orfan, de sâraci și de bolnavi cu suferințe cronice.

Ni se scrie din *Tușnad*, că timpul e variabil, dér cu deosebire vânt. Lume e puțină. Din București sunt numai două familii și din acestea numai una românească.

Arhidieceasa transilvană gr. or. conferă de rândul acesta patru stipendii de câte 500 fl. pentru calificarea mai înaltă a clericilor din această arhidieceasă la vre-o universitate. La aceste stipendii pot concura numai clericii absoluți din arhidieceasă, cari sunt totodată și absoluți de gimnasiu cu esamen de maturitate și voescă a'și complecta studiile la vre-o facultate teologică sau filosofică. — Din „Fundatiunea lui Gojdu“ se conferă pentru studii mai înalte stipendii de câte 300 fl., 400 fl. și 500 fl., și în casu de gradațiune de câte 60 fl., 120 fl. și 180 fl.

În reprezentanța orașului *Güns* s'a propus, precum spune „Egyetertes“, a se alege *Ludovic Kossuth* cetățen onorific al orașului. Propunerea a fost respinsă.

Ministrul *Trefort* a „pripocisit“ pe preotul gr. or. *Peter Gabor* (pe românește ar fi *Gavrilă Petru*) din *Also-Kojanel* (?) cu 50 fl. pentru serviciile sale făcute maghiarismului.

Românul *Adrian Nistor*, absolvent de drepturi, e numit practicant de drept fără plată la judecătoria cercuală din *Blașiu*. Mare jertfă ungurescă pe puna românească.

D-lu *Nicolau Prosteanu*, avocat și vicefiscal comitatens în *Lugoș*, cetind nota apărută în nr. 138 alu fôiei noastre despre episodul ce ni s'a relatat de un călător din *Reșița-montană* și vedând că acest episod se referă la persoana d-sale, ne comunică, că numele *Prosteanu* e greșit, deorece pe d-sa îl chiamă *Prosteanu*. Mai departe ne comunică, că nici d-sa, nici d-lu *Gidofalvi* nu sunt a seșori la comitat și că de expresiunea „*büds oláh*“ n'a fost vorba. „Adevăr este, — adaugă d-sa, — că o cauză de onore de natură privată între mine și între d-lu mai sus numit, carele e

oficiant la inspectoratul de dare, s'a aplanat în modu cavalerescu“. — Afacerea e delicată și d. *Prosteanu* e funcționar comitatens; de aceea nu mai voim să fim așa de indiscreti a i cere să ne descopere adevărata expresiune, ce a dat naștere episodului din cestiune.

În *Gurghiu-Ciornfalău* un incendiu a prelăcut în cenuse edificiile a 100 economi.

Ministrul unguresc de cameră a dat o ordinațiune în care se dice, că prețuri mai mari, decât cele stabilite de autorități, nu e îndreptățit a cere nici un măcelar locuitor în comune. E natural deci, că în astfel de comune, unde prețurile cărnei, în urma legăturii măcelarilor, ca necorespunzând împrejurărilor ținuturilor vecine apară pré mari, autoritatea industrială de a doua instanță, la dorința reprezentanței comunei respective și auzind și pe autoritatea industrială de întâia instanță și camera comercială și industrială, pôte face să intre în vigoare dispozițiunea normată în punctu b. § 53 alu legii industriale și prețurile cărnii să le su pună din timp în timp unei regulări din partea autorității. Totodată nu se pôte permite a se opri importulul cărnei din comune streine, presupunând totdeuna că dispozițiunile legii sanitare se observă.

Hotarele comunelor *Ghidfăleni* și *Mărtinuși* din comitatul *Trei-Scaune* au fost cumplit bătute de grindină la 5 Iulie n. Sămănăturile sunt cu totul nimicite.

Petrecere de vără se va ține la „Detunata“ în comuna *Bucium* în favorul fondului *Reuniunii femeilor române din Abrud*, *Abrudsat* și juru la 17 Iuliu st. n. a. c. În casu de timp nefavorit petrecerea se va amana pe ziua de 24 Iuliu n., când în casu de timp nefavorit se va ține în localitățile lui *M. Danciu* în *Bucium-Cerbul*. Începutul la 10 ore a. m. Prețulu de intrare; de persoană 50 cr., de familie 1 fl. Suprălătiri se primesc cu mulțămă și se vor chita pe cale dia-ristică. *Comitetul arangiator*.

Academia română s'a învățit cu obiectele mai jos semnate: O iconiță în ulei, reprezentând portretele fondatorilor monastirei *Coșula* din județul *Botoșani*. Doue foi dintr'un pomelnic în limba slavonă alu monastirei *Sucevița*. Doue chrisove slavone pe pergamentu dela *Stefan cel Mare*, unul cu data: *Suceava*, 7 Martie 1490 (6998), altul cu data: *Suceava*, 16 Ianuarie 1491 (6999). Un chrisov slavon pe pergamentu dela *Miron Barnovski Moghila Voevod*, cu data: lași 12 Aprilie 1627 (7135). Testamentul original alu metropolitului *Moldovei Veniamin*, scris în monastirea *Slătina* la 8 Ianuarie 1844; cu un adaus scris la 20 Martie 1844.

În comuna *Ciocănesc* din *Bucovina* a încetat din viață în luna *Maiu* a. c. *Spiridon Hurges*, care a lăsat o sumă de 100,000 franci, seu până la 40,000 floreni, unicei sale fiice numită „*Părăsca*“, ce se dice, că ar locui în lași, bănuindu-se a fi servitor în vre-o casă, seu că trăese într'o altă pozițiune necunoscută, fără ca ea să aibă știință despre fericirea ce o așteptă.

Emigrarea industriașilor ardeleni în România.

„*Ellenzék*“ se înspăimintă cumplit de scivile ce le primesc din părțile brașovene despre continuelle emi-

grări din România, mai virtos ale industriașilor ce din și în și iau dimensiuni mai mari.

Frații *Hornung* din *Cohalm*, fabricanți de scaune de trestie de mare, — precum ală fôia ungurescă — plăcă în România împreună cu 50—60 lucrători instruați. *Butnarul* (putinarul) *Csalotzky* din *Brașov* e gata de plecare. Și-a cumpărat deja o mare pădure în România, unde își va ridica un atelier frumos. Guvernul român i-ar fi și pus la dispoziția acestuia o linie de tren pentru transportarea lemnului din pădure. *Papucarul* *George* a emigrat săptămăna trecută cu familia cu tot în *Bulgaria*. *Funarul* *Klein Hugo* este gata de plecare în România împreună cu 8 lucrători ai săi, de asemenea și *funarul* *Samuel Frits*. Dintre adevărații funari abia au mai rămas până acum pe locu 4—5 măestri. Totu așa stă lucrul și cu industriașii din *Kezdioșorhei*. *Papucarul* de acolo *Saska* a emigrat deja mai de mult în România și acum chiamă la sine ca ajutor pe măestri cari n'au de lucru. În fața acestor împrejurări „*Ellenzék*“ află, că ar fi timpul, ca cercurile competente să pășescă serios și cu energiă pentru scoterea din miseria a bieților industriași și prin acesta a pune capăt emigrărilor.

Cum, jupâne „*Ellenzék*“, decât nu se încheie convenția comercială? Creți că industriașii trăesc și își plătesc dările cele grele cu scărbusul șovinismu unguresc?

Convocare.

În conformitate cu §§ 14 și 21 din statutele *Asociațiunii transilvane* și în conformitate cu concludul comitetului *Asociațiunii* de dto 4 Martie a. c. No. 66 pt. 31, adunarea generală pentru anul curent se convocă prin acesta în orașul *Sibiu* pe ziua de 28 Augustu a. c. s. n. și zilele următoare.

Aducând acesta la cunoștința publică, invită pe toți membrii *Asociațiunii* a lua parte în număr câtu mai mare la ședințele adunării.

Presidiul *Asociațiunii transilvane* pentru literatura română și cultura poporului român.

Sibiu, 9 Iulie 1887.

Iacob Bologa,
v.-preș.

Lupta Slovacilor contra maghiarisării.

În comuna *Perbal* din comitatul *Pestei* catolicii de limbă slovacă și maghiară stau de un lung șir de ani față n față ca dușmani, din cauză că Maghiarii se fac luntre și punte ca, corăspunător cu numărul catolicilor maghiari, să se țină din timp în timp serviciul divin nu numai în limba slovacă, ci și în cea maghiară. În zilele acestea se duse érași o deputațiune a catolicilor maghiari din *Perbal* la episcopul *Pauer* în *Alba Regală* și i se prezentă în această afacere. Deputațiunea se provocă la iritațiunea ce domnesce în *Perbal* care ar puté avé urmări rele, decât lupta pentru limbă nu se va înlătura pe cale pacifică. Episcopul *Pauer*, după cum e informat „*Budapesti Hirlep*“ a adresat deputațiunii următoarele cuvinte puțin mângăitoare: „*Omorți* numai v'o doi omeni, și atunci tribunalul va rezolva afacerea.“ *Catolicii maghiari* din *Perbal* se vor adresa la comitat spre a cere ajutor.

Cum vedem nu numai că sunt minciuni toate scivile unguresc despre maghiarisarea Slovacilor, ci din contră acestia luptă cu hărnicie contra spurcatului curentu de maghiarisare. Nu putem decât să felicităm

FOILETONU.

Misterele Veneției.

de *Edouard Didier*, traducere de *Ion S. Spatali*.

I.

Cununia cu Marea.

Ziua de 25 *Maiu* 1440, Joi, fuse o zi mare și frumoasă pentru poporul mărunt al *Veneției*, totdeuna lacom de serbări, de spectacole, de jocuri, de sgomot și de cântece.

În ziua de 25 *Maiu* 1440 era serbarea înălțării Domnului; serenismul doge *Francesco Foscari*, al cărui dogat ținea de 18 ani, fixase, ca de obicei, pentru după amiaza acelei zile ceremonia cununiei sale anuale cu *Marea-Adriatică*.

Chiar din zorii de zi, o corabie d'o formă ciudată și pe care strălucea aurul fusese adusă la cheu în capul *Piazzetei*, între cei doi stâlpi de granit pe cari erau puși: pe unul leul aripat al sfântului *Marcu*, cu ghiara pe *Evanghelă*, ér pe celalalt statua sfântului *Teodor*. Corabia aceasta era *Bucentaurul* și nu eșea din arsenal decât numai odată pe an pentru ceremonia ciudată a căsătoriei cu *Marea*. De aceea corabia era foarte venerată de *Venețieni*.

Pe *Piazzetă*, dela cheu și până la porticul basilicii *Sf. Marcu*, se așezaseră două rânduri de catarte.

Din vârful acestor catarte atârneau steaguri până aproape de pământ. Printre aste două rânduri de steguri trebuia să treacă cortegiul pentru a se duce la *Bucentaur*. Doue cordone de trupe alinate d'alungul catartelor abia puteau să respingă poporul și să menție drumul oficialu, așa de mare era mulțimea. Nu numai pe piața *Sf. Marcu*, și pe cheul *Robilor*, de parte, dincolo de podul *Suspinelor*, îi era greu cuiva să se misce; poporul năvălise chiar în vechile *Procuraturi*, și se revârșea până peste *Brogio* — partea pieții rezervată de obicei nobleței — unde imunitățile serbării lăsau în ziua aceea mulțimea să năpădescă.

Dogele *Francesco Foscari*, *Pregadii* (*Senatul*), cei 40 *Avogadorii*, cu un cuvânt totu ce era mai ilustru în *Veneția* intraseră de multă vreme în biserica *Sf. Marcu*, pentru ca s'asculte în pompă mare liturgia care se cânta înainte de ceremonia cununiei.

Pentru ca să pôtă s'astepte, și până când cortegiul să éșă din basilică și să defleze pe dinainte-i, mulțimea vorbea de una și de alta. Poporul acesta limbut, de spirit și pișcător, îndrăgnea chiar ia în bătaia de joc pe puternicii săi stăpâni, cari treceau în sus și în jos pe dinaintea lui. Glumele schimbate astfel nu erau amarnice; fiecare vorbea ca să nu bage de seamă că așteptă, numai de distracți și fără cel mai mic pic de fere.

Nu era însă pretutindeni totu astfel. În unele grupuri s'ar fi putut băga de seamă alte simptome, sub o aparență neînsemnată, câte o dată o vorbă crudă trada necazul care clocotea. Se simțea că sêracul își răsbuna pe miseria lui prin glume și pișca pe bogatul și pe nobil, în saturnalele acestea d'o și cari nu trebuiau să mai fiă mâne.

Grupul cel mai sgomotos sta tocmai în punctul unde *Piazzetta* tăia *Piața Sf. Marcu*. Pôte că omeni aceștia sêraci erau supărați tocmai fiindcă tineri nobili treceau printre ei pe totu mnutul: fără să mai ție seamă de ceremonie, mulțime de nobili părăsiseră basilica pentru a se duce să dea o raită prin casele din *Piața Sf. Marcu*.

Casinele aceștia fuseseră construite de curând și ocupau cea mai mare parte a apartamentelor din castul întâiu din *Piața*.

Casinele erau furia tinerilor aristocrați din *Veneția* și nu era nici un fiu de familie care să nu aibă un casin alu seu unde se aduna seara cu prietini. Acolo jucau, vorbeau, mâncau bonbone și prăjituri, beau beuturi reci în nopțile de vară, și chefuiu astfel până când se lumina de ziua. Atunci, abia, tinerii aceștia trândăvi se hotărău să se întorcă acasă. *Venețianii* au fost totdeuna omeni ai nopții.

Vorbirea era deci pe totă clipa întreruptă și turbu-

pe Slovaci. Câtă pentru Unguri, facă și biserica separată, și iritațiunea va face loc liniștii și păcii.

Meseriașul român.

Asociațiune de *creditu și depunerii* în Brașov, și-a început activitatea dela 1 Martie a. c.

Scopul acestui institut este: 1-ia a da ocaziune și celui mai sărac om a face economii cu măruntul; făcine pôte face depunerii începând dela un crucer până la cele mai mari sume. După banii depuși se dau interese, îndată ce suma depusă a ajuns la 1 fl.

Pentru depunerii Institutul plătesce de astăzi înainte netto 5% interese fără a se detrage darea câtră stat pentru interesele ridicate, care o plătesce însuși institutul.

2-a: Meseriașul român dă banii împrumut pe cambii, făcându cele mai mari înlesniri tuturor împrumutătorilor. Membrilor Asociațiunii se dau împrumuturi și pe gagi, meseriașilor pe mărfurile lor.

Pentru orientarea publicului despre activitatea acestui institut publicăm bilanțul lucrării cu finea lunii lui Iunie a. c., care ni-s'a pusă la dispoziție:

Estrasă din Maestru pe 30/VI 1887.

Dare.	Avere.
1. Contu capitalului	15500.
2. „ cvotelor	1815.80
3. „ depunerilor	3435.50
4. „ creditelor	6393. 1785.
5. „ inventariului	479.90. 15.35
6. „ cassei	12241.68. 12059.45
7. „ intereselor	87.85
8. „ speselor	86.55
9. „ Fondul de rezervă	2,18
	34701.13 fl. 34701.13

In fine se comunică că până acum Asociațiunea numără 141 de membri cu un capital de 16.700 fl.

Statutele Asociațiunii sunt de căpătăt la biroul institutului, Ulița Scheiloră No. 146, in curte la stânga in parter.

Avându în vedere acest institut numai bunăstarea materială a poporului, cu deosebire însă ridicarea meseriașilor, atragem atențiunea publicului asupra-i.

Sciri militare.

România. Ministrul de războiu a încheiat cu casa Gruson din Magdeburg un contract pentru o însemnată furnitură de vr'o șapte milioane lei, consistând în tunuri de mare calivru, mortiere, cuirase etc. Aceste furnituri vor trebui să fiă predate, dice „Lupta“, cel mult până la începutul primăverii anului 1888.

Austro-Ungaria. In urma unei ordinațiuni a ministrului comun de războiu s'au făcut în diferite garnisone încercări d'a se da soldaților de mâncare și s'era. Cheltuielile au fost 2 cr. de om pe s'era. D'ér s'a dovedit, că cu această sumă nu se pôte face nimic, ci că sunt necesari cel puțin 4 cr., ceea ce ar face pe an 2 milioane fl. in timpul de pace. Ministrul are de gând să pune suma amintită deja in bugetul anului viitor.

SCIRI TELEGRAFICE.

(Serv. part. a „Gaz. Trans.“)

CATANIA (Sicilia), 13 Iulie. — Dela 30 Iunie până la 7 Iulie s'au ivit între trupe 84 de bolnăviri de coleră, dintre care 36 casuri de mörte. In 7 Iulie numai între trupe au fost 11, ér în oraș 17 casuri de mörte.

BELGRADU, 13 Iulie. — Regina a sosit și a fost salutată la debarcaderu de regele și de ministrii.

PARIS, 13 Iulie. — Camera a refuzat unanim demisiunea președintelui Floquet.

MASSAUH, 13 Iulie. — In timpul nopții a fost aruncat în aer magazinul de praf din Taulud (?) Încă nu se scie, decât în t'emplarea ori o crimă a pricinuit exploziunea. Șapte soldați au fost uciși, 15 greu răniți.

CANEA, 13 Iulie. — Comitetul locuitorilor creștini a retras măsurile și lasă regularea cestiunilor pendinte de bună-voința Sultanelui.

VIENA, 13 Iulie. — Deputațiunea bulgară a sosit. Măne ori poimăne se va duce la Ebenthalu.

Lista de subscripțiune

deschisă de „Gazeta Transilvaniei“ pentru comunele române din Ardelu nenorocite prin incendiu și inundare

Au mai încurs:

Prin stăruința binevoitoare a d lui Ioan Munteanu comerciant în Bucuresci, pe lista d-sale, dela domni:

Ioan Munteanu	Lei n. 16 —
Ion Mihalea	» » 10
Dimitrie Furnică	» » 5
Ioan Crețoiu	» » 3
Ioan Bobeșiu	» » 5
I N. Moldovenu	» » 1
Ghiță Vasilescu	» » 2
Ioan Penopolu	» » 4
I. Moldovanu	» » 5
Ioan Pandulescu	» » 3
Nicolae Dumitriu	» » 6
	Suma L. n. 60. —

Adăugându la această suma din nr.

141 alt „Gaz. Trans.“ lei n. 1380 și 575 fl. 41 cr. (Va urma). Totalu: lei n. 1440 și 575 fl. 41 cr.

Le mulțumim generoșilor contribuitori în numele nenorociților, dorind ca nobilul lor exemplu să afe imitatori pretutindena.

Ultime sciri.

Parisu, 11 Iulie — Domnul Clémenceau, Pelletau și Révillon a interelat cabinetul în privința agitațiunilor regaliste și clericale. Majoritatea Camerei s'a pronunțat în favoarea guvernului cu 382 voturi contra 120.

Berlinu, 11 Iulie. — „Die Post“ se teme ca republica să nu fiă urmată în curându de o monarhia războinică în Franța. Este posibil ca în interval să fiă un interimu anarchist, ceea ce ar însemna negreșit răzbelul. Diarul adaugă că la 14 Iulie se va vedé decât cabinetul Rouvier este destul de tare pentru a rezista curentului maselor agitate.

DIVERSE.

Cufundarea din Zug. — Catastrofa a avut dimensiuni mai mari de cum se credea. Surparea caselor de pe cheiu în lac s'a întâmplat în modul următor: s'au cufundat în lac mai întâi 2 case; după 2 ore a urmat a doua catastrofă: 35 de clădiri, dintre care 25 locuințe au căzut de pe cheiu în lac. Numărul morților nu e cunoscut încă. Omenii fugu din multe clădiri din suburbia Zug. Intinderea cheiului ce

s'a cufundat e ca de 8000 metri pătrați. Afară de cele 38 clădiri, înghițite de apă, mai sunt o mulțime de case pe jumătate dărimate și crepate, in cari nu se pôte locui. Nu se scie câți omeni vor fi periti; se vorbesce de 50, ba chiar de o sută Pe la 5 ore când s'a cufundat în lac un rind întreg de case, pom-pierii de pază abia au avut timp să scape cu fuga. Căruțele de salvare au dispărut în apă. Un nor de praf învill locul sinistrului; pe apă plutesc fărâmturi de case, bérne, mobile, copaci, și se mai dăresc din apă câteva coșuri. Martorii oculari spun că s'a vedut un virted de apă, în forma unei pilnie colosale. Au fost plecatu îndată omeni cu luntri spre a încerca să scape pe cineva, d'ér nu s'au putut apropia, căci imediat ar fi fost tirite la fundu tôte luntrile. Au rămas fără adăpost 800 persoane. Mii de curioși vinu din tóta Elveția. Sunt temeri că vor mai fi înghițite de apă și alte părți ale orașului.

Preot excomunicat. — Congregatio de propaganda fide a datu ordinu, în numele Papei, arhiepiscopului din New-York, pe cale telegrafică, să pronunțe contra preotului irlandez Mac Glynn pedepsa mării excomunicării, pentru că n'a fost urmatoru ordinului papalu de a se duce la Roma.

Băetu ucigașu. — In Dobriținu un băetu de 12 ani a încercat să omore pe soru-sa de 8 ani. Mama lor, s'era fiind și lipsindu tóta ziua de acasă la lucru, lăsase pe mica fetiță în grija fratelui ei. Băetu însă, fiind că în fiacare zi se ducea de acasă de se juca pe uliță lăsându pe soru-sa singură acasă, fu bătut de mamă-sa. Ca să se răzbune, băetu în absența mamei sale puse un șghilț de gâtul fetei și o spențură de țigăna ușii. Din norocire omenii cari mai locuiau în acea casă auzind strigătele fetei, o scapară la timp de moarte. Băetu, care sta să se spențure și el, fu predat procuraturii statului.

„Equitable“, Societate de asigurare pe viță în New-York. Această societate a pășit înaintea publicului cu o reformă nouă de o însemnată forțe mare. Ea a introdus adecă în asigurările pe viță sub însemnarea „Frei Tontine“ o nouă combinare, care fără schimbarea premiilor oferă asiguraților avantaje noue. După planul acesta de asigurare, fi stă în voia asiguratului, după trecerea primului an de asigurare, fără vre-o arătare deosebită și fără adause de premii, de a-și alege or-ce carieră (afară de serviciul de războiu activ) precum și de-a întreprinde călătorii în ori ce părți ale lumii, fie pe pământu său pe apă. — Dacă asigurarea este deja în vigore de doi ani, ea devine peste totu necontestabil și din acestu momentu nici *duel*u nici *sinucidere* ori alte împrejurări, numescă-se ele ori cum, precum nici date false în propunerii nu formeză cauza de refuzare a plății ci din contră astfel de polițe se plătesc îndată de societate, după prezentarea actului de decesu.

— Societatea „Equitable“ nu se mulțamește cu atât, că posedă astăzi cel mai mare terenu de asigurare și cel mai mare localu dintre tôte localurile lumii, ci ea se nisuesce în continuu de a satisface instituțiunei asigurării pe viță prin introducerea de reforme, potrivite cu timpul de astăzi și este naturalu că o astfel de lucrare reformătoare își va aduce fructele sale și va aduce societății număröse afaceri, după cum n'au obvenit în nici unu timp și la nici o societate din lume. Societatea „Equitable“ în anul 1886 a manipulat cu afaceri în valore de aproape 275 milioane fl. v. a. ași e gata fără îndoială, ca noulu comptoir din anul 1887 va ajunge suma de 300 milioane, — unu rezultat, care dovedesce, că societatea „Equitable“ posedă încrederea publicului ce se asigură, cu care nu se pôte lăuda nici o societate din lume.

Editoru: Iacobu Mureșianu.

Redactoru responsabil: Dr. Aurel Mureșianu.

rată în grupul asupra căruia am atras atențiunea cititorului. Trecerea asta neîntreruptă a tinerilor precedați de lacheii lor, cari își făceau cu cotele drumu prin mulțime, cășunase în cele din urmă o întărire mare. In sfârșit unul dintre ei, înbrăcatu c'o haină militară, respinse p'unu b'etrinu, care i sta în cale, așa de tare, încatu bietul om dispăru o clipă ca și cum s'ar fi înecat în mulțime.

Actul acesta brutalu fu primit în mulțime cu unu mormăit surdu, care nu dovedea sentimente prea simpatice.

Cu tôte astea, ca istoric, care spune adevărul, trebuie să spunem că totu așteptară să se depărteze tinerii nobili și pe urmă să isbucnescă.

In vremea asta b'etrinulu putuse să se scole și se scutura ca unu cătelu care a eșit din apă. Elu însă nu părea supăratu pe celu care-lu trântise; se mulțumi numai să întrebe rîdendu pe unulu din prejurul său:

— Cine e cocoșelul cela care are așa poftă mare să se rățoiască?

— Ce, nu îl cunosc? Este vestitul căpitanu Batista Martinengo! respunse întrebatul.

— Conte Martinengo! dise b'etrinulu; — eu îl credeam că se bate acum cu ducele de Milanu.

— Nu i vorbă de elu. D-ta vrăi să vorbesci de celu pe care îl chema Paolo Martinengo.

— Îl chema?... ai dis.

— Veți bine, de vreme ce a fost omoritu la saltul Brescei.

— Atunci, acesta...

— Este, după cum (I-am spus adineori, v'erul său Batista Martinengo.

In grupu s'au di érași murmuru contra căpitanului Batista Martinengo. Deși încă prea t'eneru — nu implinise 22 de ani — t'enerulu patricianu își găsise mijlocul ca să fiă scărbitu de poporu de jos alu Venetiei.

— Inse mai este și altceva... mai dise vorbitorulu după ce se uită în drépta și în stânga pentru ca să se asigure, că vorbele lui nu puteau pica în urechile poliției.

— Așu! și ce mai este? întrebă câteva voci cu accentulu curiosității.

Celu care vorbea era unu b'arhatu m'eruntu, slabu și mai multu verde decât galbenu, cu ochii în fundul capului. Elu făcu unu semn misterios și se strecură în locul îngustu dintre Baptistieru*) și palatul regal. Acolo puté cineva să vorbescă fără témă d'a fi auditu.

— Trebuie așa d'ér să scii... mai dise vorbitorulu truditu de mâncărima d'a spune totu ce scia despre

*) Locul unde se botéză copii la catolici.

Martinengo și de frica urmărilor ce putea avea limbuția lui.

— Ce? întrebă curioși.

Trebuința d'a vorbi îl făcu să se pierdă orice frică. Cu unu gestu adună împrejurul lui pe curioși și mai multu șopti:

— Scii că Paolo Martinengo...

— Care? Celu care a muritu? întrebă unulu.

— Ei! veți bine! respunse vorbitorulu cu unu gestu de nerăbdare. — Paolo Martinengo avea o nevastă de o frumsete uimitore, a cunoscut'o cineva dintre voi?

— Eu! — respunse unu glas. — Anulu trecut donna era aci pe bordul *Bucentaurului*, lângă dogele Francesco Foscari totu în ziua când Serenitatea Sa s'a cununat cu Adriatica.

— Ei bine! femeia aceea a muritu!

— A muritu! diseră ascultătorii.

— Da, a muritu!

— Așa de t'eneru,

— Omul m'ore la orice v'rstă! dise filosoficesc celu care mai tăiase vorba odată.

— Și unde se află ea? întrebă mai multe voci.

— La *Isola bella*.

(Va urma.)

Cursul la bursa de Viena din 7 Iuliu st. n. 1887.

Table with 2 columns: Item description (e.g., Rentă de aură 5%, Bonuri croato-slavone) and Price/Value.

Cursulu pieței Brașov din 8 Iuliu st. n. 1887.

Table with 2 columns: Item description (e.g., Bancnote romănesci, Argint românesc) and Price/Value.

Advertisement for Iosif Blasko, hotelier, announcing the relocation of HOTELUL MARE to Sz.-Szt.-György.

Meseriașul român, Institutul de credit și depuneri

IN BRAȘOV Strada Scheilor Nr. 146.

Strada Scheilor Nr. 146.

Ōre de birou: Marțea, Joia și Sămbăta dela 3—5 d. a.

Se pot face depuneri de economii și de nemembrii pentru care se dau netto 5% interese pe an, plătind institutul darea către stat.

Informațiuni mai de aproape la birou.

Direcțiunea.

1-6

Pentru sezonul de vară.

Se inchiriaza vreunei familii distinse straine o locuinta mare, elegantu mobilata

in centrul orașului, etagiulu I-iu constatatore din salonu, mai multe oda, bucataria etc. — cu folosirea eventuala a unui bunu piano.

Informațiuni se dau la administrația acestui țiaru. 1-6

Avisu d-loru abonati!

Rugamu pe d-nii abonati ca la renoirea prenumerațiunei se binevoiasca a scrie pe cuponulu mandatului postalu și numerii de pe fasia sub care au primitu țiarulu nostru până acuma.

Domnii ce se aboneza din nou se binevoiasca a scrie adresa lamuritu și se arate și postaltimă.

Deca se ivescu iregularitati la primirea țiarului onor. abonati suntu rugati a ne incunoscinti imediatu prin carte postale, ca in catu depinde dela noi, se se delatureze. ADMINISTR. „GAZ. TRANS.“

Mersulu trenurilor

Valabilu dela 1 Iuliu st. n. 1886.

pe linia Predealu-Budapesta și pe linia Teiușu-Aradu-Budapesta a calei ferate orientale de stat reg. ung.

Large table with 4 main columns: Predealu-Budapesta, Budapesta-Predealu, Teiușu-Aradu-Budapesta, and Budapesta-Aradu-Teiușu. Each column contains train routes, departure times, and fares.

Nota: Ōrele de nopte suntu cele dintre liniile grōse.